

nere, quin ex hoc possit inferri Confessarium agere contra Sacramenti institutionem; ita licet Confessarius non proprio, sed Christi nomine satisfactionem imponat, & sacramentalis iudicii natura requirat, ut gravis poena sub præcepto gravi imponatur; poterit adhuc pro majori poenitentis utilitate gravem poenam sub levi præcepto, absque ulla sacramentalis iudicii læsione imperare. Ratio est, quia tam in primo, quam in secundo casu ita Sacramentum Poenitentiae institutum est, ut Sacramenti Minister facultate ligandi, atque solvendi sibi credita eo modo uti possit; quem Poenitentis saluti utiliore fore crediderit. Cum igitur Confessarius noster ex rationabili causa vitandi majora delicta sui poenitentis, qui solet poenitentias in junctas non adimplere, easdem etsi graves, sub levi tantum onere imponat, licere omnino hoc agere, dicendum est. Ita Card. de Lugo de poenit. disp. 25. sect. 4. num. 59. Dian. t. 1. tr. 6. resol. 31. num. 5. Suar. de poenit. disp. 38. sect. 7. num. 5.

CAS. III. Titius absque filiis moriens, de maxima bonorum suorum parte disposuit in favorem cujusdam Ecclesiae; fratri autem valde egenti ne obulum quidem reliquit. Q. an Titius ita agens, sit in conscientia tutus.

Respondeo negative. Ratio est, quia si charitas omnino postulat, ut graviter indigenti saltem ex bonis naturae, & statuti superfluis subveniatur, multo strictior, & urgentior est hæc obligatio erga fratres in gravi constitutos necessitate. Hinc cum Titius plura habens bona, quippe qui de maxima bonorum suorum parte in Ecclesiae favorem disposuit, ne obulum quidem reliquerit fratri valde egenti, videtur dicendum, in conscientia tutum non esse. Quamvis enim non teneatur frater fratri aliquid ex justitia in testamento relinquere; si tamen frater superstes valde egenus sit, tenetur mortis tempore, quando habeat unde libere possit disponere, ita ex charitatis, ac pietatis lege fratri superstiti providere, ut eidem juxta indigentiae gradum subveniat. Ita ex Laym. l. 3. tr. 5. cap. 5. num. 17. de Lug. disp. 24. num. 175. Bonac. de contr. disp. 3. quæst. ult. punct. 3. num. 13.

ANNO MDCCXLIII.

MENSE JANUARI.

CAS. I. Capellanus ruralis ex negligentia Missam celebrat ad longum tempus absque Clericali Tonsura, qua de re à Parocho tamquam gravis culpæ reus corripitur. Q. an jure sic corripiatur.

Respondeo negative. Cum enim simplicis tonsuræ delatio sub poena quidem privationis privilegiorum, vel privationis, aut inhabilitatis beneficiorum, non autem sub aliqua forma lethalem culpam indicante præcipiatur, ut in cap. 6. sess. 23. Concil. Trid. & in Bullis Sixti V. hac de re editis videre est; dicendum remanet, Capellanum nostrum nequaquam fore per se lo-

quen-

quando de gravi culpa damnandum. Si tamen negligentia Capellani prædicti, vel clarum præferret Ecclesiasticarum legum contemptum, vel cum rudis populi admiratione, atque scandalo conjungeretur, tunc ratione harum circumstantiarum jure merito à Parocho de gravi culpa correptum fore dicendum est. Ita ex Marchino de Ord. in part. tr. 2. part. 1. cap. 6. num. 3. & seq. Dian. Moral. instit. part. 2. tract. 4. resol. 183. Enriq. L. 10. cap. 11.

CAS. II. Titius nonnullis gravatus debitis, nec habens unde ea solvat, cum invenerit anulum aureum, cujus frustra quæsivit dominum, vellet ad solvenda debita anulum inventum insumere. Q. an licite possit.

Respondeo affirmative. Si enim aliquid obstat, est, quia res inventa, cujus dominus opportunis etiam adhibitis diligentibus, ignotus est, præsertim si illa maneat in propria specie, debet juxta præsumptam domini voluntatem in pauperes, vel alias pias causas erogari, ex quo videtur, eandem rem insumi non posse pro solvendis debitis, quibus aliunde inventor ipse gravatur. Cum autem Titius in nostro casu, ex quo non habeat, unde debita solvat, dici possit ex una parte pauper, & ex altera inventum anulum insumere, ne ipse debitor vexetur à creditoribus, quibus ex bonis propriis satisfacere est impar, sit revera anulum in piam causam insumeret, dicendum est nihil obstrare, quin Titius licite agat, utpote qui agit juxta præsumptam incerti domini voluntatem, anulum aureum insumendo in extinguendis debitis, quibus aliunde satisfacere potens non est. Ita Girib. de rest. c. 5. n. 34. Rosig. prænot. 8. n. 2. Lug. disp. 20. n. 5.

CAS. III. Petrus bona fide per aliquod tempus possedit agrum, deinde postquam per annum dubitaverit, agrum esse alienum, certo alienum esse cognovit. Q. quid restituere teneatur.

Resp. Petrum teneri primo ad restitutionem agri, si agri ipsius dominium præscriptionis legitimæ beneficio non acquisivit. Secundo, detractis expensis, teneri ad restituendos fructus pariter non præscriptos; qui, loquendo de ordinaria præscriptione inter præsentis, sunt fructus correspondentes ultimo triennio sive bonæ, sive dubiæ fidei possessionis, dummodo tamen idem Petrus anno dubiæ possessionis moralem diligentiam pro veritate rei inquirenda adhibuerit: in tali enim casu per dubium superveniens bonæ fidei possessio non interruptitur, ac proinde neque præscriptionis continuatio impeditur. Quod si Petrus non adhibuit diligentiam prædictam, tunc cum initio dubiæ possessionis jam evaserit malæ fidei possessor, anulus ille inter utiles ad præscribendum non poterit amplius enumerari. Denique si Petrus bona fide possedit agrum pro tempore insufficienti ad aliquam sive ipsius agri, sive ejus fructuum legitimam præscriptionem, dico: Petrum teneri restituere agrum, totumque id, in quo factus est ditior integro tempore sive dubiæ, sive bonæ fidei possessionis, cum legitimum titulum non habeat retinendi sive fundum, sive fructus ex alieno fundo perceptos, servatis semper regulis expensarum, ut supra dictum est. Ita Girib. de just. & jur. c. 4. n. 76. & 77. Laym. L. 3. tr. 1. cap. 8. n. 10. Covarr. §. 7. n. 3.

MEN-

CAS. I. Rusticus graviter ab altero vulneratus quamvis ex denegata pace agnoscat offensorem suum sumpturum inde occasionem perseverandi in odio, & ira, dicit se quidem ex corde remittere offensam, velle tamen injuriæ sibi illatæ juridicam satisfactionem. Q. an possit absolvi, si in tali proposito perseveret.

Respondeo affirmative, tam si nomine juridicæ satisfactionis veniat compensatio damni, quod rusticus in bonis vitæ, & fortunæ passus est, quam si veniat prosecutio actionis coram Juridice, donec sequatur punitio rei. Ratio primi est, quia nemo tenetur cedere juri suo, sed licite potest pro damno sibi illato debitam petere compensationem. Ratio secundi est, quia sicuti Judex, ex motivo punitivæ justitiæ, licite potest injustos aliorum offensores punire; ita ex eodem motivo poterit offensus licite petere à Judice, ut injuria sibi illata puniatur. Et quemadmodum potest Judex, reum punire, etiamsi prævideat illum inde occasionem sumpturum odii, & iræ, ita licet idem prævideat offensus, poterit sui offensoris juridicam petere punitioem, scandalum enim passivum rei, & offensoris, Judicis, aut offensi delicto imputari non potest. Si itaque Rusticus noster, dimisso vere, & practice omni odio, & affectu vindictæ, ex puro amore, zeloque justitiæ velit injuriæ sibi illatæ juridicam satisfactionem, non est cur absolvi non possit, etiamsi in tali proposito perseveret. Ita Suarez de charit. disp. 5. sect. 5. Homob. de exam. tract. 6. cap. 25. quæst. 113. Tambur. L. 5. in Decal. cap. 1. §. 3. n. 9.

CAS. II. Petronius, qui intra Ecclesiam existens, grave vulnus inflixit rustico extra fores Ecclesiæ commoranti, petit à Parocho, utrum in eadem, vel in altera Ecclesia immunitatis beneficio valeat gaudere. Q. quodnam Parochi debeat esse responsum.

Respondeo cum distinctione. Si grave vulnus, quod Petronius intra Ecclesiam existens inflixit rustico extra fores Ecclesiæ commoranti, ita grave sit, ut secum ferat, vel vulnerati rustici mortem, vel alicujus membri mutilationem, Parochi responsum esse debet, eundem Petronium, secuta morte, aut mutilatione prædicta, non illius tantum, è qua vulnus inflixit, sed cujuscumque etiam alterius Ecclesiæ immunitate privati; hoc enim expresse colligitur ex Bulla Benedicti XIII. quæ incipit: *Ex quo divina*. Si autem grave vulnus rustico inflictum tale non sit, ut mortem, aut aliquam rustici mutilationem secum ferat, Parochi responsum erit, Petronium tam in illa Ecclesia, è qua patravit delictum, quam in altera quocumque asyli jure gaudere, cum delictum ab eo patratum nullibi per canonicas leges ab asyli jure excludatur.

CAS. III. Cajus non parum avaritiæ deditus, cum horrea frumento plena possideat, in gravis indignationis actum prorumpit, ex quo audierit indictas esse publicas preces ad obtinendam pluviam pro ortu satorum. Q. an sufficienter se exprimat in confessione dicendo, se gravem indignationis actum commisisse.

Respondeo negative. Nam in primis debet exprimere, se talem indignationis

actum ex motivo avaritiæ commisisse, cum malitia avaritiæ ab illa simplicis indignationis diversa sit. Secundo, etsi Cajus actum indignationis fortasse non elicuerit contra indictas supplicationes, ut sunt res ad Religionem spectantes, sed præcise, quia sunt medium ad pluviam obtinendam pro ortu satorum, adhuc Caji peccatum adnexam sibi videtur habere irreligiositatis malitiam, quæ utpote ab illa indignationis, & avaritiæ diversa, ad confessionis integritatem exprimenda pariter est. Ita de Pœnit. Auctores communiter.

CAS. I. Postquam Berta, de mariti consensu, cum ejusdem mariti fratre copulam habuit, petenti marito nolle amplius debitum reddere. Q. an jure possit debitum denegare.

Respondeo negative. Quamvis enim ex quo Innoc. III. respondens Præposito Magdeburgensi in cap. *Discretionem tuam* de eo, qui cognovit consanguineam, dicat affinitatem post matrimonium inique contractum ei non debere officere, qui hujusmodi iniquitatis particeps non exiit, soleant plures Auctores ex adverso inferre, delictum unius conjugis alteri etiam nocere, quando alter etiam conjux patrati sceleris consensu, vel suasionem particeps fuit; adhuc tamen non videtur hoc ita affirmandum, ut Bertæ maritus in casu jure petendi debitum privatus sit. Tum quia argumentum à contrario desumptum non est efficax in jure ad inducendam pœnam, qualis est privatio juris ad petendum debitum, quando talis pœna in jure expressa non reperitur. Tum quia crimen commissum à consentiente marito non vere, & proprie ipsum crimen incestus, sed tantum secundario, & reductivè, pro quo in laudato capite nulla prædicti juris petendi debitum privatio imposita est: Cum itaque ex jure clare non constet, Bertæ maritum in casu jus petendi amisisse, dicendum est, neque Bertam jure merito, posse marito petenti debitum denegare. Ita Dian. t. 2. tr. 6. resol. 242. n. 4. Anton. à Sp. S. n. 620. Dicastil. & alii.

CAS. II. Titius, dum absolvitur, recordatus peccati lethalis, quod non aperit Confessario nisi post prolatam absolutionem. Q. an valide sit absolutus.

Respondeo negative, per se loquendo. Ratio est, quia Titius in casu sciens, & volens reticuit peccatum aliquod, quod antequam integrè prolata foret essentialis forma absolutionis confiteri poterat, & debebat, rogando Sacerdotem, ne absolutionem inceptam perficeret, antequam ei novum crimen confiteretur, sicuti ad Sacramenti valorem ex Trid. sess. 14. c. 5. necessarium omnino esse, perspicuum est. Cum igitur idem Titius non aperiendo peccatum suum Confessario, nisi post prolatam absolutionem, reddiderit confessionem dimidiatam, & in materia necessaria non formaliter integram, dicendum est, non fuisse per se loquendo valide absolutum. Dixi, per se loquendo, nam si intervenisset vel perturbatio mentis, quæ ut plurimum solet in casu contingere, vel bona fides, qua Titius putasset, interrumpendam non esse absolutionem propter reverentiam debitam Judici profertenti sententiam, in tali casu Titius ita excusaretur, ut valide absolutus censendus foret, à peccatis quidem ante absolutionem expositis directe, ab

altero vero indirecte, sicque cum onere illud iterum clavibus subjiçendi, ut per absolutionem directam tollatur. Ita Succher de Sac. Pœnit. ad Cas. 1. Janu. & communiter.

CAS. III. Petrus, ne cogatur imperfectam relinquere domum, quam cepit laute ædificare, cum nequeat alio modo pecuniam invenire, eandem mutuam sub usura accepit. Q. an licite hoc fecerit.

Resp. affirmat. Nam cum mutuum petere sit petere rem per se indifferentem, & licitam, utpote quæ fieri potest absque peccato, & non nisi per accidens, & ex malitia alterius occasio peccandi alteri fiat; sequitur, nos non teneri, justa accedente ac rationabili causa, à tali petitione abstinere. Cum autem causa perficiendi domum, quam Petrus cepit laute ædificare, justa ac rationabilis sit, cum secus nequeat Petrus vel commoditatis gratia in domo sua habitare, vel eandem aliis locare gratia utilitatis; inferitur, Petrum posse in casu, si alia via non possit, ex pecuniis sub usura acceptis inceptam domum perficere. Quando tamen Petrus ita laute domum cœpisset ædificare, ut tale ædificium ipsius Petri conditionem, ac statum multum excederet, jam licite prosequi non posset, quod omnino illicite inceptisset, & proinde illa cessaret rationabilis causa, propter quam tantam licite pecuniam sub usuris accipere posset, ut dictum est. Ita Suar. de charit. disp. 10. sect. 3. n. 1. & 4. Busemb. L. 2. tr. 3. c. 2. art. 2. Bonac. de Pec. dist. 2. q. 4. punct. 2. n. 21.

M E N S E A P R I L I S.

CAS. I. Paterfamilias tempore carnisprivii ad esum carniū legitime dispensatus, ne plures parentur mensæ, ad integram familiam facultatem sibi concessam per Medicum extendi curavit. Q. an licite.

Resp. negative. Ratio est, quia Paterfamilias curando, ut per Medicum extendatur ad totam familiam facultas circa esum carniū, sibi tantum legitime concessa, ex illo motivo, ne scilicet plures parentur mensæ, Medicum inducit ad id, ad quod jus Medici nullatenus se potest licite extendere; cum ad Medicum quidem spectet judicare de morbis, vel morborum periculis, non autem de inopia, & impotentia parandi plures mensas, de qua, si vere detur, judicare debet Ecclesia. Dixi, si vere detur; nam æquali, vel forte minori sumptu eo, quo Paterfamilias parcam, & sobriam sibi tantum concessam salubrium carniū mensam ad integram familiam extendere paratus est, poterit eidem familiæ mensam alteram in Quadragesimalibus cibis parare, quando ejus necessitati subvenire quærat, non vero gulæ indulgere; ex quo sequitur, quod, cum facultas in casu à Medico pro familia concessa, dici debeat absque justo motivo, & dolose obtenta, illicite omnino Paterfamilias se gesserit. Ita ex Bened. XIV. vol. 1. inst. 15.

CAS. II. Ex quo quidam Parochus elapsis annis nonnullos parochianos extra Parœciam in Paschate communicantes non reprehenderit, Paulus hoc anno absque expressa ipsius Parochi licentia in aliena Parœcia Paschali communionem refectus est. Q. an Paulus prædictus Paschali præcepto fecerit satis.

Resp. negative. Ratio est, quia quamvis Parochus elapsis annis, aliquos suos

suos subditos extra Parœciam sacram synaxim sumentes non reprehenderit, adhuc certum est, neminem posse sine expressa Episcopi, vel Parochi sui licentia Paschale communionis præceptum extra propriam Parœciam adimplere. Hinc cum dici debeat in casu, vel Parochum ex rationabili motivo non reprehendisse Parochianos prædictos, vel pastorali suo muneri non satisfecisse, eosdem Parochianos non corripiendo, nullatenus à violatione Paschalis præcepti ex præterito Parochi silentio potest excusari Paulus noster, dum absque expressa ejusdemmet Parochi sui licentia sacra Synaxi extra Parœciam refectus est. Ita Girib. de Euch. c. 8. n. 28. aliique comm.

CAS. III. Medicus non solet suos infirmos de confessionis peragendæ necessitate admonere, nisi vere judicet eosdem lethali morbo affectos fore, ne ipsa admonitio despectui habeatur. Q. an bene se gerat.

Respondeo negative. Cum enim Medici omnes, dum doctoralem lauream recipiunt, jurent se servaturos S. Pii V. constitutionem, in qua expresse præcipitur, ut cum vocati fuerint ad infirmos, ipsos ante omnia moneant de faciendâ Confessione sacramentali, indiscriminatim loquendo de infirmis omnibus in lecto jacentibus, sive lethali morbo affecti sint, sive altera non lethali graventur; sequitur, non bene se gerere Medicum nostrum, qui suos infirmos de Confessionis peragendæ necessitate admonere non solet, nisi vere judicet eosdem fore lethali morbo affectos. Neque satis excusari potest ex adducto motivo, ne scilicet ipsa admonitio despectui habeatur, nam vel hoc non accidit, sicuti non accidit, dum infirmi omnes ad Xenodochia accedentes, etiamsi lethali morbo affecti non sint, statim de eorum conscientia per Confessionem Sacramentalem expianda admonentur, vel & si penes aliquem prædicta admonitio despectui haberetur; adhuc alienus defectus Medicum non excusaret, cum hic teneatur, quantum in se est, observantiam à se juratæ constitutionis incorruptam servare. Ita SS. D. Noster Bened. XIV. vol. 2. Notif. 2.

M E N S E M A I I.

CAS. I. Cajus mutuat mense Majo decem modios tritici Petro cum pacto, ut sibi mense Augusto mutuet decem corbas vini, quo scit Petrum abundare, & sibi prævidet defuturum. Q. an talis contractus usuram involvat.

Respondeo affirmative. Cum enim ex generali regula omne pactum, vel gravamen, sive onus additum mutuo præter id, quod ei proprium, & intrinsecum est, reddat contractum usurarium, sequitur usuram involvere contractum illum, quo Cajus mutuat mense Majo decem modios tritici Petro cum pacto, ut sibi vicisim mutuet mense Augusto decem corbas vini, quo scit Petrum abundare, & sibi prævidet defuturum; obligatio enim ista, quæ pretio æstimabilis est, importat onus additum mutuo ultra id, quod mutuo proprium, & intrinsecum est, ut clare patet. Ita Lacroix L. 3. p. 2. de usur. dub. 7. q. 151. n. 905. Bonac. dist. 3. quæst. 3. punct. 3. & alii.

CAS. II. Duo rustici tempore Missæ de præcepto de domesticis eorum

negotiis per notabile quidem tempus, sed interpolare, ad invicem collocuti sunt. Q. an præcepto audiendi Sacrum satisfecerint.

Respondeo negative. Ratio est, quia cum locutio, licet interpolata, de domesticis negotiis per notabile tempus habita excludat per notabilem Missæ partem attentionem externam ab Ecclesia præceptam, per quam quis efficitur religiose assistens, & moraliter præsens Sacro, dicendum est, non servari cum locutione prædicta substantiam actus ab Ecclesia imperati, sicque præceptum de audienda Missa non adimpleri. Hinc sicuti non satisfaceret Ecclesiæ præcepto ille, qui interpolate discederet, & rediret, dummodo discessus etiam interpolatus notabili Missæ parti corresponderet: ita eidem præcepto non satisfaciunt rustici, qui de domesticis eorum negotiis per notabile spatium notabili Missæ parti correspondens ad invicem locuti sunt. Ita Gob. n. 288. Lacroix n. 653. Pasq. t. 2. q. 1324. n. 6. & seq.

CAS. III. Judex anceps cuinam parti adjudicet quamdam hæreditatem ob rationes, quas pro utraque parte putat æquales, illam tandem adjudicet parti, quam sibi magis in alio negotio profuturam, sperat. Q. an hoc fieri possit sine læsione justitiæ.

Respondeo negative. Si enim Judici liceret in casu totum adjudicare illi parti, quam sibi magis in alio negotio profuturam sperat, licitum æquali jure esse posset eidem Judici pecuniam accipere pro ferenda sententia in favorem unius præ alio, quando litigantes pro se opiniones æque probabiles habent, quod post jam profligatam ab Alexandro VII. propositionem dici amplius nequit. Si igitur post accuratam causæ discussionem, inspectisque tum juris, tum facti momentis pro utraque parte adductis, Judex adhuc anceps est, cuinam parti hæreditatem adjudicet, debet vel partium consensu arbitros deputare, vel suadere, aut imperare compositionem, ita ut tandem cuilibet parti dimidium hæreditatis adjudicetur; secus non nisi injuste eundem Judicem agere, dicendum est. Ita Anacl. de act. hum. dist. 3. n. 62. aliique communiter.

MENSE JUNII.

CAS. I. **D**UM inspectis doctrina, & pietate Capellani ruralis nonnulli ex Parochianis jurarunt, se non alium præter ipsum in demortui Parochi successorem nominaturos, alter simul proponitur Sacerdos, qui Ecclesiæ utilior censeretur. Q. an secundus Sacerdos licite possit ab omnibus in Parochum nominari.

Respondeo affirmative. Cum enim ex fine primario instituendi Ecclesiastica beneficia, qui fuit major Dei cultus, & majus Ecclesiæ bonum, clare constet, in electione ad beneficia, præsertim Parochialia, adesse obligationem sub gravi eligendi digniores, illos nempe, qui utpote magis idonei ad promovendam spiritualem proximi utilitatem, & ad conservanda legitima Ecclesiæ jura, ipsi etiam Ecclesiæ utiliores existimantur: manifestum est, à fortiori, licite posse Parochianos in demortui Parochi successorem nominare Sacerdotem illum, qui cæteris paribus Ecclesiæ utilior censeretur. Neque obstat, quod Parochiani juraverint, se non alium præter Capellanum in demortui

mor-

mortui Parochi successorem nominaturos, quia juramentum prædictum, accedente Sacerdote digniori, non tenet, cum majori divino cultui Ecclesiæque utilitati adverteatur. Ita D. Thom. 2. 2. q. 63. art. 1. De Lugo disp. 35. de just. & jur. sect. 2. n. 10. Ana. tr. 11. n. 43.

CAS. II. Capellanus, qui per sinceram promissionem à duobus ex tribus compatronis acceptam, certus est Parochiali Beneficio se fore præsentandum; ut majori honore eligatur, tertium etiam compatronum aliquo non levi munere ad ipsummet præsentandum inducit. Q. an absque labe aliqua simoniæ hoc egerit.

Respondeo negative. Cum enim ex communi Theologorum, & Canonistarum doctrina simoniam committat, qui dat temporale pro spirituali, vel è contra; nequit à simoniæ labe excusari ille, qui ut ad Parochiale Beneficium eligatur, aliquem ejusdemmet Beneficii compatronum ad sui præsentationem non levi munere inducit; sic enim verificatur, quod per temporale parit sibi viam ad spirituale, in quo simonia consistit. Neque refert, quod Capellanus in casu munus præbeat tertio compatrono præcise, ut majori honore eligatur, cum per sinceram promissionem à duobus aliis compatronis acceptam certo credat, se fore Parochiali Beneficio præsentandum; nam cum duos alios compatronos, vel aliquem ipsorum possit adhuc poenitere factæ promissionis, inducendo per non leve munus tertium compatronum ad sibi favendum, sub specie majoris honoris, sternit sibi viam ad Beneficium certius acquirendum, quod à simoniæ labe excusari non potest. Ita quoad substantiam Suar. Bon. & alii.

CAS. III. Sejus perfecte adoptatus in filium à Titio, mortuo Titio, vellet matrimonium contrahere vel cum Berta Titii filia, vel cum Rosa, quæ ipsius Titii uxor fuit. Q. Bertam ne, an Rosam ducere possit.

Respondeo, Bertam ducere posse, non Rosam. Ratio primæ partis est, quia licet cognatio legalis orta ex perfecta adoptione etiam in linea transversali dirimat matrimonium, & proinde nequeat matrimonium contrahi inter filias adoptantis, & adoptatum; hoc tamen verum est solum pro tempore, quo durat patria potestas; ideoque hac soluta, vel morte adoptantis, vel emancipatione filiorum, potest adoptatus filiam naturalem adoptantis ducere, vel filius naturalis adoptantis filiam ducere adoptatam. Ratio secundæ partis est, quia cum inter adoptatum & uxorem adoptantis, vel adoptantem & uxorem adoptati cognatio legalis sit ad instar affinitatis carnalis, parit impedimentum perpetuum, adeo ut numquam possit adoptatus matrimonium contrahere cum uxore adoptantis, & è contra, cum semper duret reverentia debita tali modo conjunctis, super qua ex antiqua Ecclesiæ consuetudine tale impedimentum fundatur. Ita ex Rosig. n. 13. & 15. Sanch. disp. 63. n. 28. & 30. Girib. de matrim. c. 12. n. 44. & 45.

MENSE JULII.

CAS. I. **Q**uidam capitis poena bannitus accedens ad simplicem Confessarium, confessus est, petens suorum criminum absolutionem. Cum tamen pluribus censuris, & casibus reservatis innodatus

X 2

exis-

existeret, noluit illi Confessarius absolutionis beneficium impertiri. Q. an bene Confessarius se gesserit.

Respondeo negative. Ratio est, quia sicuti potest Princeps, & Respublica, ob difficultatem capiendi capitis pœna Bannitos, quemlibet in ministrum, & executorem sententiæ in illos latæ deputare; ita potest hoc titulo quilibet de populo, tamquam minister Justitiæ à Republica constitutus, eosdem Bannitos licite occidere, & quidem etiam proditorie, & per insidias, si alia via eos occidendi non suppetat. Ex hoc autem, quod capitis pœnas Bannitus possit licite à quocumque occidi, præsertim si intra proscribentis territorium reperiatur, infertur, eundem Bannitum, si aliunde sit bene dispositus, à quolibet etiam simplici Confessario absolvi posse, utpote qui semper versatur in satis probabili mortis periculo, pro quo ex Tridentini doctrina nulla est sive censurarum, sive criminum reservatio. Male proinde se gessit Confessarius in casu, qui ratione censurarum, & casuum reservatorum, noluit Bannito petenti absolutionis beneficium impertiri. Ita Homob. tom. 1. consult. part. 2. resp. 120. Bossius mor. nar. tit. 5. num. 12. De Lugo disp. 10. n. 82.

CAS. II. Cum imposuerit Petro Confessarius pro sacramentali satisfactione, ut per mensem quolibet die festo duas Missas audiret, Petrus propriæ negligentiae indulgens, pro adimplenda sibi imposita satisfactione, solitus fuit duas Missas in duobus Altaribus eodem tempore celebratas, audire. Q. an Petrus propriæ satisfecerit obligationi.

Respondeo negative. Quamvis enim possit quis eodem tempore, & actu satisfacere pluribus obligationibus, quando aliter non constet de mente imponentis obligationem; adhuc tamen quando aliter constat, non nisi diverso tempore, & actu repetitis obligationibus satisfieri posse, dicendum est. Cum igitur Confessarii, imponentes pro sacramentali satisfactione auditionem plurium Missarum, intendant communiter imponere onus audiendi plures Missas diversis temporibus, ut apparet ex communi sensu Confessariorum, & praxi pœnitentium, satis perspicuum est, Petrum, qui pro adimplenda sibi imposita satisfactione de audiendis quolibet die festo per mensem duabus Missis, solitus fuit, propriæ negligentiae indulgens, duas Missas in duobus Altaribus eodem tempore celebratas audire, nequaquam obligationi sibi impositæ satisfecisse. Ita Joan. de Lugo de Sacr. Euchar. disp. 22. sect. 1. num. 10. Turrian. disp. 16. part. 2. dub. 7. Girib. de observ. fest. cap. 2. num. 18.

CAS. III. Rusticus tamquam gravis sacrilegii reus arguitur à Confessario, quia cum recordatus fuerit unius lethalis peccati in ultima Confessione obliti, dum erat proxime recepturus sacram synaxim, hanc recepit, quin saltem contritionis actum præmiserit. Q. an jure ita arguatur.

Respondeo negative. Si enim rusticus, dum recordatus fuit lethalis peccati in Confessione prævia obliti, non poterat recedere à Sacra mensa, quin circumstantibus præberetur occasio temere judicandi contra ipsum; in tali casu, cum jam per præviam Confessionem formaliter integram fuerit etiam à peccato lethali oblito indirecte absolutus, nullam habuit obligationem præmittendi contritionis actum, ut licite ad sacram mensam accederet. Si

vero rusticus idem obliti peccati memor recedere poterat à loco, in quo proxime recepturus erat Sacram Synaxim absque supradicta sui infamiatione, vel proximi admiratione, ut facile contingere potest, cum plures soleant in praxi recedere, vel se retrahere ab altari, etiam dum actu administratur venerabile Sacramentum, quin aliqua sequatur infamia, vel admiratio, tunc recedere debuit ab Altari, ut, præmissa nova Confessione peccati obliti ad Sacram Synaxim opportuna accederet dispositione; & ita numquam jure merito pro non præmisso contritionis actu arguendus fuit. Ita Girib. de Euchar. cap. 4. n. 29. Suar. disp. 66. sect. 4. Bonac. disp. 4. q. 4. punct. 1. n. 17. & 18. Tamb. L. unic. c. 1. §. 8. n. 61. & 62.

MENSE AUGUSTI.

CAS. I. Titio Clerico assignata fuerunt in patrimonium omnia paterna bona, annuatim reddentia aliquid plus ultra taxam ducentarum librarum, cum onere tamen alendi Patrem senem, quousque vivat. Q. an tale patrimonium possit ut legitimum approbari.

Respondeo negative. Ratio est, quia ut patrimonium possit tamquam legitimum approbari, debet constitui super bona stabilia libera, & juxta Synodales leges ducentarum librarum fructum annuatim reddentia. Hoc autem de bonis Titio Clerico à Patre senem in Patrimonium assignatis nequaquam verificatur: quamvis enim, ut inquit Casus, prædicta bona aliquid plus ultra taxam reddant; cum vero aliquid plus non denotet summam sufficientem ad integram patris sustentationem, sed præcise partem aliquam diminutam sustentationis; clare apparet, quod, deducta integra patris sustentatione, integrum non remanet pro filio patrimonium ducentarum librarum; sicque constat, patrimonium prædictum nequaquam posse tamquam legitimum approbari. Ita ex Notif. 6. vol. 2. SS. D. Nostri Bened. XIV. edita 1. Febr. ann. 1734.

CAS. II. Berta ex Pauli mandato rapta à Sejo, Sejum potius quam Paulum in conjugem ducere parata est. Q. an Sejum ducere possit.

Respondeo affirmative. Cum enim raptus nomine alterius dicatur quidem auxilium, & favorem raptui præbere, non vero committere raptum, sequitur, Sejum, qui non pro se rapuit Bertam, sed præcise pro Paulo, & ut ipsiusmet Pauli mandatum exequeretur, non posse dici, nec vere esse raptorem. Cum autem ex alia parte impedimentum raptus dirimens matrimonium non oriatur, ut constat ex Tridentino sess. 24. c. 6. nisi inter raptam, quamdiu est in manu raptoris, & ipsum verum raptorem, qui in casu nostro est solus Paulus raptum mandans, non vero Sejus mandati executor; clare infertur, inter Sejum, & Bertam nullum raptus impedimentum adesse, ratione cujus nequeat inter eosdem, si mutuo consentiant, matrimonium valide celebrari. Ita Girib. de imped. raptus n. 61. Avers. q. 12. sect. 3. aliique comm.

CAS. III. Petrus nonnulla gravia peccata confessus est ex dolore quidem offensæ Deo illatæ, sed sine proposito formali, & expresso ea vitandi in futurum; immo actu judicans, se quamprimum in eadem crimina relapsurum,